

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET PANTALON protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 2953/14)

PRESUDA

Članak 7. • *Nullum crimen sine lege* • Kazneno djelo • Osuda i novčana kazna za prekršaj sukladno Zakonu o oružju zbog neprijavlivanja podvodne puške na granici iako se nije smatrala oružjem na temelju mjerodavnog domaćeg zakona • Kazneno djelo u svjetlu prirode i težine novčane kazne i unatoč domaćoj kvalifikaciji • Nepredvidljivo tumačenje domaćeg propisa i propust odgovora na tvrdnje podnositelja zahtjeva u tom pogledu na nacionalnoj razini • Odbacivanje tvrdnje da je podnositelj, u slučaju nedoumice, trebao prijaviti podvodnu pušku na granici jer nijedna osoba ne bi trebala biti prisiljena nagađati je li njezino postupanje zabranjeno ni biti izložena neopravdano širokoj diskrecijskoj ovlasti vlasti

STRASBOURG

19. studenoga 2020.

Ova će presuda postati konačna pod okolnostima utvrđenima u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Pantalon protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Krzysztof Wojtyczek, *predsjednik*,

Ksenija Turković,

Linos-Alexandre Sicilianos,

Alena Poláčková,

Péter Paczolay,

Gilberto Felici,

Erik Wennerström, *suci*,

i Renata Degener, *zamjenica tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 2953/14) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljani g. Đani Pantalon („podnositelj zahtjeva“) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“) dana 18. prosinca 2013.;

odluku da se Vlada Republike Hrvatske („Vlada“) obavijesti o zahtjevu; očitovanja stranaka;

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 20. listopada 2020. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

UVOD

1. Predmet se odnosi na osudu podnositelja zahtjeva za prekršaj zbog neprijavlivanja oružja, konkretno podvodne puške, prilikom granične kontrole, iako su podvodne puške bile izričito izuzete iz definicije oružja prema mjerodavnom domaćem zakonu.

ČINJENICE

2. Podnositelj zahtjeva rođen je 1964. godine i živi u Zadru. Podnositelja zahtjeva zastupala je gđa S. Miličević, odvjetnica iz Zadra.

3. Vladu je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

4. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi.

5. Dana 14. rujna 2009. podnositelja zahtjeva, koji se vraćao u Hrvatsku iz Bosne i Hercegovine, zaustavila je hrvatska granična policija dok je prelazio granicu između dviju država. Policija je pretražila automobil podnositelja zahtjeva i u prtljažniku pronašla, uz opremu za plažu, i podvodnu pušku. Policija je privremeno oduzela podvodnu pušku i istog dana pokrenula prekršajni postupak podnijevši optužni prijedlog protiv podnositelja zahtjeva pred Prekršajnim sudom u Imotskom zbog prekršaja neprijavlivanja oružja pri prelasku državne granice, kako je definirano u točki 27. članka 92. stavka 1. u vezi s člankom 4. stavkom 1. Zakona o oružju (vidi stavak 12. ove presude).

6. Nastavno na zahtjev za pravnu pomoć koji je uputio Prekršajni sud u Imotskom, dana 2. veljače 2010. podnositelja zahtjeva saslušao je Prekršajni sud u Zadru. Na raspravi je podnositelj zahtjeva naveo kako slijedi:

„Točno je da sam ... na graničnom prijelazu ... kao odgovor na pitanje carinskog djelatnika o tome imam li što prijaviti, zaboravio spomenuti, iz neznanja, odnosno, bez ikakve namjere obmanjivanja, da u prtljažniku [svog automobila] imam rabljenu podvodnu pušku ... Nisam imao namjeru ne prijaviti podvodnu pušku jer je već bila kod mene prilikom ulaska u Bosnu i Hercegovinu ...“

7. Presudom od 30. travnja 2010. godine, Prekršajni sud u Imotskom proglasio je podnositelja zahtjeva krivim za predmetni prekršaj, izrekao mu je novčanu kaznu u iznosu od 1.000,00 hrvatskih kuna (HRK) i naložio mu da plati 120,00 kuna na ime troškova postupka. Izrekao je i zaštitnu mjeru, oduzimanja podnositeljeve podvodne puške. Mjerodavni dio presude glasi kako slijedi:

„Na temelju izričitog priznanja okrivljenika, ovaj sud utvrđuje da je nedvojbeno dokazano da je okrivljenik počinio prekršaj [naveden] u izreci ove presude. Stoga se mora proglasiti krivim i sukladno tome kazniti.“

8. Podnositelj zahtjeva uložio je žalbu tvrdeći (a) da su na temelju članka 4. Zakona o oružju podvodne puške izričito isključene iz pojma oružja kako je definirano u tom Zakonu (vidi stavak 12. ove presude) i (b) da prvostupanjski sud uopće nije ocijenio njegovu krivnju ni pružio bilo kakvo obrazloženje u pogledu bitnog obilježja prekršaja. U pogledu pitanja krivnje, podnositelj zahtjeva ustvrdio je da prvostupanjski sud uopće nije uzeo u obzir činjenicu da se predmetni incident dogodio krajem ljeta (u rujnu), kada je redovito držao svu opremu za plažu, uključujući i podvodnu pušku, u prtljažniku svog automobila, i nije smatrao nužnim ukloniti opremu kad je putovao na kratak, dvosatni poslovni sastanak u Bosnu i Hercegovinu.

9. Presudom od 17. listopada 2012. godine Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske odbio je žalbu podnositelja zahtjeva i potvrdio prvostupanjsku presudu. Smatrao je da su podvodne puške oružje s tetivom te stoga oružje u smislu Zakona o oružju i da je podnositelj zahtjeva stoga bio dužan prijaviti svoju podvodnu pušku na granici. Mjerodavni dio te presude glasi kako slijedi:

„... navod u žalbi da ... podvodna puška nije oružje nije osnovana.

U članku 5. Zakona o oružju [definirani su] određeni pojmovi koji se koriste u Zakonu. U točki 16. propisano je da se oružjem smatraju i ‘oružje s tetivom [kao što su] lukovi, samostreli i druge naprave koje snagom napete tetive potiskuju strijelu ili drugi projektil’.

Podvodne puške [spadaju u kategoriju] drugih naprava koje snagom napete tetive potiskuju strijelu ili drugi projektil ... Sama činjenica da je ta podvodna puška namijenjena isključivo ribolovu ne znači da ona nije oružje ...“

10. Podnositelj zahtjeva zatim je podnio ustavnu tužbu, tvrdeći, *inter alia*, da je presudama prekršajnih sudova bilo povrijeđeno njegovo pravo na

pošteno suđenje i njegovo pravo da ne bude osuđen za djelo koje ne predstavlja kazneno djelo, kako su zajamčena člankom 29. stavkom 1. i člankom 31. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske. Pozvao se i na članak 6. stavak 1. Konvencije. Ponovio je tvrdnju koju je iznio pred žalbenim sudom da podvodne puške nisu oružje i da je stoga bio osuđen zbog čina koji prema domaćem pravu ne predstavlja prekršaj (vidi stavak 8. ove presude). Osim toga, kritizirao je stav Visokog prekršajnog suda (vidi stavak 9. ove presude) da su podvodne puške oružje s tetivom te stoga oružje u smislu Zakona o oružju. Konkretno, tvrdio je da bi puki vizualni pregled podvodne puške koja mu je oduzeta otkrio da puška koristi snagu napete gume, a ne tetive, te da je isključivo namijenjena ribolovu.

11. Odlukom od 9. svibnja 2013. godine, Ustavni sud Republike Hrvatske ispitao je predmet podnositelja zahtjeva samo na temelju članka 29. stavka 1. Ustava, odnosno, sa stajališta prava na pošteno suđenje, te je odbio njegovu ustavnu tužbu kao neosnovanu. Ta je odluka podnositelju zahtjeva dostavljena 24. lipnja 2013. godine.

MJERODAVNI PRAVNI OKVIR

12. Mjerodavnim odredbama Zakona o oružju (Narodne novine br. 63/07, s daljnjim izmjenama i dopunama), koji je bio na snazi od 1. rujna 2007. do 31. listopada 2018., predviđeno je kako slijedi:

Članak 3. st. 1.

„Oružje u smislu ovoga Zakona je naprava izrađena ili prilagođena da pod pritiskom zraka, barutnih i drugih plinova ili drugog potisnog sredstva može izbaciti zrno, kuglu, sačmu ili neki drugi projektil, odnosno raspršiti plin ili tekućinu te druge naprave koje su namijenjene za samoobranu, lov ili šport.“

Članak 4.

„U smislu ovoga Zakona ne smatra se oružjem: ... podvodne puške i drugi predmeti koji snagom opruge, napete gume ili stlačenog plina [odnosno, predmeti koji pomoću opruge, pneumatski ili pomoću napete gume] izbacuju osti ili harpun koji su isključivo namijenjeni ribolovu (podvodno oružje) ...“

Članak 5. st. 1.

„Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

...

16. *Oružje s tetivom* su lukovi, samostreli i druge naprave koje snagom napete tetive potiskuju strijelu ili drugi projektil.”

Članak 54.

„(1) Hrvatski državljani i stranci dužni su, pri prelasku državne granice, oružje prijaviti graničnoj policiji.

(2) Granična policija privremeno će oduzeti oružje i streljivo hrvatskom državljaninu ili strancu koji prilikom prelaska državne granice oružje i streljivo ne prijavi na graničnom prijelazu i pohraniti ga do okončanja [prekršajnog] postupka.“

Članak 92.

„(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

...

27. ako ne prijavi oružje pri prelasku državne granice graničnoj policiji (članak 54. stavak 1.);

...

(2) Za prekršaje iz stavka 1. osim prekršaja iz točke 1), 9) i 10) ovoga Zakona izriče se i zaštitna mjera oduzimanja oružja i streljiva.“

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 7. KONVENCIJE

13. Podnositelj zahtjeva prigovorio je na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije da su domaći sudovi pogrešno protumačili mjerodavni domaći zakon kad su ga proglasili krivim u prekršajnom postupku. Prigovorio je i na temelju članka 7. Konvencije da je bio osuđen zbog čina koji nije predstavljao prekršaj prema Zakonu o oružju.

14. Kao gospodar karakterizacije koja se u pravu daje činjenicama predmeta (vidi *Guerra i drugi protiv Italije*, 19. veljače 1998., stavak 44., *Izvješća o presudama i odlukama 1998-I*, i *Radomilja i drugi protiv Hrvatske* [VV], br. 37685/10 i 22768/12, stavak 124., 20. ožujka 2018.), i uzimajući u obzir svoju sudsku praksu (vidi, primjerice, *Korbely protiv Mađarske* [VV], br. 9174/02, ECHR 2008, i *Vasiliauskas protiv Litve* [VV], br. 35343/05, ECHR 2015), Sud smatra da ove prigovore treba ispitati isključivo na temelju članka 7. Konvencije (vidi, primjerice, *Žaja protiv Hrvatske*, br. 37462/09, stavak 64., 4. listopada 2016., i *Nadtochiy protiv Ukrajine*, br. 7460/03, stavak 31., 15. svibnja 2008.).

Ta odredba glasi kako slijedi:

“1. Nitko ne može biti proglašen krivim za kazneno djelo počinjeno činom ili propustom koji, u času počinjenja, po unutarnjem ili po međunarodnom pravu nisu bili predviđeni kao kazneno djelo. Isto se tako ne može odrediti teža kazna od one koja je bila primjenjiva u času kad je kazneno djelo počinjeno.

2. Ovaj članak ne priječi suđenje ili kažnjavanje bilo koje osobe za neki čin ili propust koji je u času počinjenja predstavljao kazneno djelo u skladu s općim načelima prava priznatim od civiliziranih naroda.“

A. Dopuštenost

1. Tvrdnje stranaka

(a) Vlada

15. Vlada je osporila dopuštenost ovog dijela zahtjeva na dvije osnove. Tvrdila je da podnositelj zahtjeva ne može tvrditi da je žrtva povreda kojima prigovara i da u svakom slučaju nije pretrpio značajnu štetu zbog navedenih povreda.

16. U pogledu nepostojanja statusa žrtve, Vlada je tvrdila da se podnositelj zahtjeva izjasnio krivim (vidi stavak 6. ove presude) u prekršajnom postupku kojem prigovara, a domaći su sudovi potvrdili to priznanje kao valjano (vidi stavak 7. ove presude). Stoga on ne može tvrditi da je žrtva navodnih povreda.

17. Podredno, Vlada je tvrdila da podnositelj zahtjeva nije pretrpio značajnu štetu. To stoga što je novčana kazna koja mu je izrečena (1.000,00 kuna) bila vrlo skromna i znatno niža od zakonskog praga (vidi stavak 7. ove presude, i članak 92. stavak 1. Zakona o oružju u stavku 12. ove presude). Zajedno sa 120,00 kuna koje mu je naloženo da plati na ime troškova postupka, ukupan iznos od 1.120,00 kuna koje je podnositelj zahtjeva mora platiti odgovarao je iznosu od otprilike 160,00 eura (EUR) (vidi stavak 7. ove presude).

18. Vlada je istaknula da je u sličnim predmetima Sud zahtjeve proglasio nedopuštenima zbog nepostojanja značajne štete. Uputila je na predmet *Škubonja protiv Hrvatske* ((odl.), br. 27767/13, 19. svibnja 2015.), u kojem je relevantni iznos bio približno 260,00 eura; predmet *Rinck protiv Francuske* ((odl.), br. 18774/09, 19. listopada 2010.), u kojem je relevantni iznos bio 172,00 eura; i predmet *Fernandez protiv Francuske* ((odl.), br. 65421/10, 17. siječnja 2012.), u kojem je relevantni iznos bio 157,00 eura.

19. Vlada je nadalje naglasila da je podnositelj zahtjeva po zanimanju prodavač i da podaci iz domaćeg spisa ukazuju na to da je njegov mjesečni dohodak iznosio otprilike 4.000,00 kuna, što je odgovaralo prosječnom mjesečnom dohotku osoba njegovog zanimanja u Hrvatskoj u to vrijeme. To je nadalje značilo da su novčana kazna i troškovi koje mu je naloženo platiti u predmetnom prekršajnom postupku iznosili manje od polovice njegova mjesečnog dohotka.

20. Prema mišljenju Vlade, činjenica da podnositelj zahtjeva nije zatražio da plati dospjele iznose u nekoliko rata – mogućnost koja postoji prema domaćem pravu – nadalje je ukazivala na to da novčana kazna nije imala značajan financijski utjecaj na njega.

21. Konačno, Vlada je tvrdila da interesi poštovanja ljudskih prava zajamčenih Konvencijom i dodatnim protokolima ne traže ispitivanje osnovanosti ovog dijela zahtjeva i da je predmet podnositelja zahtjeva bio propisno razmotren pred domaćim sudovima na tri razine nadležnosti.

(b) Podnositelj zahtjeva

22. U pogledu svog statusa žrtve (vidi stavak 16. ove presude) podnositelj zahtjeva u odgovoru je ustvrdio sljedeće:

- Vlada je pomiješala priznanje relevantnih činjenica s priznanjem krivnje, a to su dva različita pojma prema kaznenom i prekršajnom pravu;
- prema domaćem pravu, sudovi su morali utvrditi je li počinjen prekršaj čak i ako se okrivljenik očitovao krivim;
- prema domaćem pravu, okrivljenik se mogao očitovati krivim samo kao odgovor na izričito pitanje suda o tome.

23. Pojasnio je da je ono što je priznao pred domaćim sudovima bila činjenica da graničnoj policiji nije prijavio podvodnu pušku koju je imao u automobilu (vidi stavak 6 ove presude). Priznanje te činjenice nije značilo da se očitovao krivim, jer se branio pozivajući se na tvrdnju da podvodna puška nije oružje i da stoga nije bio dužan prijaviti je pri prelasku državne granice (vidi stavke 8. i 10. ove presude). S obzirom na to, podnositelj zahtjeva ustvrdio je da može tvrditi da je žrtva povreda kojima prigovara.

24. U pogledu prigovora Vlade u vezi s navodnim nepostojanjem značajne štete (vidi stavke 17. - 21. ove presude), podnositelj zahtjeva ustvrdio je da su domaći sudovi povrijedili jedno od najvažnijih načela demokratskog društva, ono *nullum crimen sine lege*, te da se financijski gubitak koji je pretrpio nije sastojao samo od novčane kazne i troškova koje je morao platiti – koji su iznosili do trećine njegova mjesečnog dohotka – već i njegove podvodne puške koja mu je trajno oduzeta (vidi stavak 7. ove presude). Podnositelj zahtjeva procijenio je da je ukupan financijski gubitak koji je pretrpio iznosio otprilike 4.000,00 kuna.

2. Ocjena Suda

(a) Primjenjivost

25. Iako Vlada nije osporila primjenjivost članka 7. Konvencije na činjenice ovog predmeta, Sud ipak smatra da mora ispitati to pitanje na vlastitu inicijativu.

26. Članak 7. Konvencije primjenjiv je ako je podnositelj zahtjeva bio proglašen krivim za „kazneno djelo“ ili ako je izrečena sankcija predstavljala „kaznu“ u smislu te odredbe.

27. Sud je u mnogo navrata utvrdio da se Konvencija mora čitati kao cjelina te tumačiti na način kojim se potiče unutarnja dosljednost i usklađenost njezinih odredbi (vidi, među brojnim drugim izvorima prava,

Marguš protiv Hrvatske [VV], br. 4455/10, stavak 133., ECHR 2014 (izvadci), i *A i B protiv Norveške* [VV], br. 24130/11 i 29758/11, stavak 133., 15. studenoga 2016.). U skladu s načelom usklađenog tumačenja Konvencije, Sud je utvrdio, primjerice, da se pojam „kazneni postupak“ u tekstu članka 4. Protokola br. 7 mora tumačiti u svjetlu općih načela koja se odnose na odgovarajuće riječi „optužba za kazneno djelo“ i „kazna“ u člancima 6. odnosno 7. Konvencije (vidi, primjerice, predmet *Sergey Zolotukhin protiv Rusije* [VV], br. 14939/03, stavak 52., ECHR 2009).

28. Pojam „kaznenog djela“ u članku 7. stoga odgovara pojmu „optužba za kazneno djelo“ iz članka 6. Konvencije i ima samostalno značenje. Prema tome, tri kriterija utvrđena u predmetu *Engel i drugi protiv Nizozemske*, 8. lipnja 1976., stavak 82., Serija A br. 22 (i naknadno potvrđena u predmetu *Jussila protiv Finske* [VV], br. 73053/01, stavak 30., ECHR 2006-XIV), koji su izvorno razvijeni kako bi se ocijenilo predstavlja li neka optužba optužbu „za kazneno djelo“ i je li članak 6. primjenjiv na temelju njegova „kaznenog aspekta“, jednako su relevantni za ocjenjivanje je li neko djelo „kazneno“ i pitanje primjenjivosti članka 7. (vidi gore citirani predmet *Nadtochiy*, stavak 32., i gore citirani predmet *Žaja*, stavak 86.).

29. Proizlazi da, kako bi odredio je li članak 7. primjenjiv u ovom predmetu, Sud mora ispitati je li djelo za koje je podnositelj zahtjeva bio osuđen „kazneno djelo“ u smislu tog članka. Sud će pritom, kako je prethodno navedeno (vidi stavak 28. ove presude), razmotriti tri alternativna kriterija utvrđena u predmetu *Engel* (vidi gore citirani predmet *Engel i drugi protiv Nizozemske*, stavak 82., i gore citirani predmet *Jussila*, stavci 30. - 31.): (a) kvalifikaciju djela na temelju domaćeg prava, (b) prirodu djela, i (c) prirodu i stupanj težine kazne koja bi mogla biti izrečena dotičnoj osobi (vidi gore citirani predmet *Žaja*, stavak 86.). Prvi kriterij ima relativnu težinu i služi samo kao polazna točka. Ako je u domaćem pravu djelo okvalificirano kao kazneno, onda će to biti odlučujuće. U suprotnom, Sud će provjeriti što je u pozadini nacionalne kvalifikacije te će ispitati to djelo u svjetlu drugog i/ili trećeg kriterija. U slučaju primjene bilo kojeg drugog pristupa, primjena tog članka bila bi prepuštena diskreciji država ugovornica u mjeri koja bi mogla dovesti do rezultata nespojivih s predmetom i svrhom Konvencije (vidi, *mutatis mutandis*, gore citirani predmet *Engel i drugi*, stavak 81.).

30. U pogledu pravne kvalifikacije djela prema domaćem pravu, Sud napominje da je ponašanje za koje je podnositelju zahtjeva bila izrečena novčana kazna formalno kvalificirano kao prekršaj, a ne kao kazneno djelo prema hrvatskom pravu. To proizlazi iz činjenice da je novčana kazna bila izrečena podnositelju zahtjeva sukladno točki 27. članka 92. stavka 1. u vezi s člankom 4. stavkom 1. Zakona o oružju (vidi stavke 7. i 12. ove presude), a ne na temelju neke odredbe Kaznenog zakona; činjenice da se takva novčana kazna ne upisuje u kaznenu evidenciju pojedinca; te činjenice da iznos te kazne ne ovisi o dohotku kao u kaznenom pravu. Međutim, budući da kvalifikacija djela prema domaćem pravu ima samo relativnu vrijednost, Sud

mora nadalje ispitati predmetno djelo u svjetlu navedenog drugog i trećeg kriterija (vidi stavak 29. ove presude).

31. U pogledu prirode predmetnog djela, Sud napominje da je djelo za koje je podnositelju zahtjeva izrečena novčana kazna definirano u Zakonu o oružju (vidi stavak 12. ove presude), odnosno u zakonodavstvu koje se odnosi na cijelo stanovništvo, a ne samo na određenu skupinu. Štoviše, novčana kazna koja je izrečena podnositelju zahtjeva bila je kaznene prirode jer je trebala služiti kao kazna za odvratanje od ponavljanja djela. Sud te elemente smatra dovoljnim za zaključak da je predmetni prekršaj bio kaznene prirode te su se stoga na njega primjenjivala jamstva iz članka 7. Konvencije (vidi, *mutatis mutandis*, gore citirani predmet *Nadtochiy*, stavci 21. - 22., i gore citirani predmet *Jussila*, stavak 38.).

32. Taj zaključak dodatno potvrđuje činjenica da je najveća kazna koja je mogla biti izrečena podnositelju zahtjeva bila dovoljno teška (15.000,00 kuna – vidi članak 92. stavak 1. Zakona o oružju u stavku 12. ove presude), pri čemu se podrazumijeva da je stvarna kazna koja je izrečena podnositelju (vidi stavak 7. ove presude) relevantna, ali ne može umanjiti važnost onog što je prvotno bilo u pitanju (vidi, primjerice, *Ezeh i Connors protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 39665/98 i 40086/98, stavak 120., ECHR 2003-X).

33. U svjetlu gore navedenog (vidi stavke 29. - 32. ove presude), Sud utvrđuje da je članak 7. primjenjiv na ovaj predmet.

(b) U pogledu statusa žrtve podnositelja zahtjeva i nepostojanja značajne štete

34. Sud napominje da podnositelj zahtjeva nije nikada, ni pred domaćim sudovima ni pred Sudom, osporio činjenicu da je imao podvodnu pušku u prtljažniku automobila pri prelasku državne granice 14. rujna 2009. godine i da je nije prijavio graničnoj policiji (vidi stavke 5. - 6., 8., 10. i 23. ove presude). Njegov prigovor pred domaćim sudovima i Sudom bio je da se podvodne puške prema mjerodavnom zakonodavstvu ne smatraju oružjem i da njegov propust da na graničnom prijelazu prijavi podvodnu pušku nije prekršaj prema domaćem pravu (vidi stavke 8., 10. i 12. ove presude). U tim okolnostima Sud smatra da podnositelj zahtjeva može tvrditi da je žrtva povreda kojima prigovara iako je priznao činjenice koje su, prema mišljenju domaćih sudova, bile bitna obilježja prekršaja za koji su ga osudili.

35. Sud nadalje napominje da su domaći sudovi, osim što su podnositelju zahtjeva izrekli novčanu kaznu u iznosu od 1.000,00 kuna i naložili mu da plati 120,00 kuna na ime troškova, podnositelju oduzeli i podvodnu pušku koju nije prijavio na granici (vidi stavak 7. ove presude). Stoga materijalna šteta koju je podnositelj zahtjeva pretrpio nije bila ograničena samo na novčanu kaznu i troškove postupka, kako je navela Vlada (vidi stavak 17. ove presude). Podnositelj zahtjeva procijenio je da je ukupan financijski gubitak koji je nastao zbog njegove osude iznosio otprilike 4.000,00 kuna. Vlada u svom odgovoru na očitovanje podnositelja zahtjeva nije dovela u pitanje taj iznos. Budući da je taj iznos, prema navodima Vlade, odgovarao mjesečnom

dohotku podnositelja zahtjeva (vidi stavak 19. ove presude), Sud smatra da se ne može reći da podnositelj zahtjeva nije pretrpio značajnu štetu zbog povrede kojoj prigovara.

36. Iz toga proizlazi da se preliminarni prigovori Vlade u pogledu statusa žrtve podnositelja zahtjeva i nepostojanja značajne štete moraju odbiti.

(c) Zaključak o dopuštenosti

37. Sud nadalje primjećuje da ovaj dio zahtjeva nije ni očigledno neosnovan ni nedopušten po bilo kojoj drugoj osnovi navedenoj u članku 35. Konvencije. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrđnje stranaka

(a) Podnositelj zahtjeva

38. Podnositelj zahtjeva ponovio je tvrdnje koje je iznio pred domaćim sudovima da je bio osuđen zbog čina koji prema domaćem pravu nije predstavljao prekršaj (vidi stavke 8. i 10. ove presude). Konkretno, tvrdio je sljedeće:

- na temelju članka 4. Zakona o oružju, podvodne puške izričito su bile isključene iz pojma oružja kako je definirano u tom Zakonu (vidi stavak 12. ove presude), i
- podvodne puške nisu oružja s tetivom, kako je to pogrešno smatrao Visoki prekršajni sud (vidi stavak 9. ove presude).

39. U pogledu druge tvrdnje, podnositelj zahtjeva ponovio je i da se činjenica da podvodne puške nisu oružje s tetivom mogla lako utvrditi u njegovu slučaju pukim vizualnim pregledom njegove podvodne puške, koja očito koristi snagu napete gume, a ne tetive (vidi stavak 10. ove presude). Ipak, domaći sudovi nisu pregledali njegovu podvodnu pušku ni fotografije te puške.

40. Podnositelj zahtjeva nadalje je tvrdio da prema domaćem pravu pojedinac koji želi kupiti oružje ne može to učiniti bez dozvole. Međutim, podvodna puška može se bez dozvole kupiti u bilo kojoj trgovini s ribolovnom opremom, a čak je i dijete može kupiti. Prema njegovu mišljenju, to je bio dodatan dokaz da podvodne puške nisu oružje kako je definirano u Zakonu o oružju.

(b) Vlada

41. Vlada je tvrdila da prigovor podnositelja zahtjeva predstavlja prigovor „četvrte instance“, jer on zapravo traži od Suda da ispravi činjenične i pravne pogreške koje su navodno počinili domaći sudovi i da zamijeni njihovo tumačenje toga predstavljaju li podvodne puške oružje ili ne svojim vlastitim tumačenjem, što bi bilo u suprotnosti s načelom supsidijarnosti.

42. Vlada je nadalje tvrdila da je podnositelj zahtjeva bio osuđen zbog čina koji je, sukladno Zakonu o oružju, predstavljao prekršaj prema domaćem pravu, te da se osuda podnositelja za to djelo ne može smatrati proizvoljnom ili nezakonitom.

43. Vlada je tvrdila da je u Zakonu o oružju, tekst kojega je bio objavljen u Narodnim novinama (vidi stavak 12. ove presude), bilo definirano što predstavlja oružje, bila je predviđena obveza prijavljivanja oružja nadležnim vlastima pri prelasku državne granice i bilo je predviđeno da neprijavlivanje oružja predstavlja prekršaj za koji je zapriječena novčana kazna. Taj je Zakon stoga bio dostupan svima i njegove su odredbe bile predvidljive.

44. Konačno, prema navodima Vlade, čak i ako podnositelj zahtjeva nije bio siguran predstavljaju li podvodne puške oružje u smislu Zakona o oružju, trebao je obavijestiti vlasti pri prelasku granice da ima podvodnu pušku u prtljažniku automobila. Da je to učinio, vlasti bi ga obavijestile da podvodna puška doista predstavlja oružje i da se mora prijaviti. Na taj bi način također ispunio svoju obvezu prijavljivanja oružja i ne bi bio počinjen nikakav prekršaj.

2. Ocjena Suda

45. Mjerodavna načela koja proizlaze iz sudske prakse Suda na temelju članka 7. Konvencije sažeta su u *Savjetodavnom mišljenju o korištenju tehnike „općeg upućivanja“ ili „definiranja zakonodavstva upućivanjem“ prilikom definiranja kaznenog djela i kriterijima usporedbe kaznenog zakona na snazi u trenutku počinjenja kaznenog djela i izmijenjenog kaznenog zakona* [VV], zahtjev br. P16-2019-001, Ustavni sud Armenije, stavci 60. - 62., 29. svibnja 2020., kao i u predmetu *Vasiliauskas* (gore citiran, stavci 153. - 155.), *Rohlana protiv Češke Republike* ([VV], br. 59552/08, stavci 50. - 53., ECHR 2015) i *Dragotoniu i Militaru-Pidhorni protiv Rumunjske* (br. 77193/01 i 77196/01, stavci 33. - 38., 24. svibnja 2007.).

46. Na početku Sud smatra da je važno naglasiti da članak 7. nije ograničen na zabranu retroaktivne primjene kaznenog prava na štetu okrivljenika. On također sadržava, općenitije uzevši, načelo da jedino zakon može definirati kazneno djelo i propisati kaznu (*nullum crimen, nulla poena sine lege* – vidi, primjerice, gore citirani predmet *Vasiliauskas*, stavak 154.). Kao posljedica načela da jedino zakon može definirati kazneno djelo i propisati kaznu, odredbe kaznenog prava moraju se strogo tumačiti (vidi gore citirani predmet *Dragotoniu i Militaru-Pidhorni*, stavak 40.). Članak 7. tako sadržava i načelo *lex stricta* prema kojem se kazneno pravo ne smije široko tumačiti na štetu okrivljenika u mjeri u kojoj bi to tumačenje predstavljalo zaključivanje po analogiji (vidi, primjerice, gore citirani predmet *Vasiliauskas*, stavak 154.).

47. U pogledu tvrdnje Vlade da podnositeljev prigovor predstavlja prigovor četvrte instance (vidi stavak 41. ove presude), Sud prvo ponavlja kako njegova uloga nije da zamijeni domaće sudove u utvrđivanju činjenica

i njihovoj pravnoj kvalifikaciji, pod uvjetom da se navedeno temelji na razumnoj ocjeni dokaza. Općenitije, Sud ističe da je prvenstveno na nacionalnim vlastima, posebice sudovima, da rješavaju probleme tumačenja domaćeg prava. Njegova je uloga stoga ograničena na utvrđivanje jesu li učinci takvog tumačenja u skladu s Konvencijom (vidi, primjerice, gore citirani predmet *Rohlena*, stavak 51., i njemu citirane predmete).

48. Međutim, ovlasti Suda za preispitivanje moraju biti veće kada samo konvencijsko pravo, članak 7. u ovom predmetu, zahtijeva postojanje pravne osnove za osudu i kaznu. Članak 7. stavak 1. obvezuje Sud da ispita postoji li istovremeno pravna osnova za osudu podnositelja zahtjeva te se Sud, posebice, mora uvjeriti da je ishod do kojeg su došli nadležni domaći sudovi bio u skladu s člankom 7. Konvencije. Kad bi se Sudu dodijelilo manje ovlasti za preispitivanje, članak 7. bio bi lišen svrhe (*ibid.*, stavak 52.). Sukladno tome, u takvim okolnostima, Sud mora biti nadležan za odlučivanje o tome je li postupak u skladu s mjerodavnom odredbom kaznenog prava jer bi njezina primjena na djelo koje nije obuhvaćeno tom odredbom izravno dovela do sukoba s člankom 7. Konvencije (vidi gore citirani predmet *Žaja*, stavak 92.).

49. S obzirom na navedena načela koja se odnose na opseg njegova nadzora (vidi stavke 47. - 48. ove presude), Sud napominje da nije pozvan odlučivati o pojedinačnoj kaznenoj odgovornosti podnositelja zahtjeva, što je prije svega pitanje koje ocjenjuju domaći sudovi (vidi, primjerice, *Navalnyye protiv Rusije*, br. 101/15, stavak 58., 17. listopada 2017.).

50. Umjesto toga, uzimajući u obzir prirodu prigovora podnositelja zahtjeva na temelju članka 7. Konvencije (vidi stavak 13. ove presude), funkcija je Suda razmotriti sa stajališta članka 7. stavka 1. Konvencije, ulazi li čin podnositelja zahtjeva u definiciju prekršaja za koji je osuđen i, prema tome, je li bilo predvidljivo da bi njegov čin mogao predstavljati takav prekršaj (*ibid.*, stavci 58. i 62.). Konkretnije, njegova je zadaća ispitati jesu li, presudivši da podvodna puška podnositelja zahtjeva predstavlja oružje i osudivši ga za prekršaj zbog neprijavlivanja puške na granici, domaći sudovi nepredvidljivo tumačili mjerodavne odredbe Zakona o oružju na njegovu štetu.

51. S tim u vezi, Sud smatra da su sljedeći elementi od odlučujuće važnosti:

- člankom 4. Zakona o oružju podvodno oružje namijenjeno ribolovu, koje uključuje podvodne puške, bilo je izričito isključeno iz pojma oružja kako je definirano u tom Zakonu (vidi stavak 12. ove presude);

- Vlada nije osporila da je podvodna puška koju podnositelj zahtjeva nije prijavio pri prelasku državne granice pronađena u prtljažniku njegova automobila zajedno s ostalom opremom za plažu (vidi stavke 5. i 8. ove presude), što ukazuje na to da je ta puška doista bila namijenjena ribolovu;

- podvodno oružje (uključujući podvodne puške) i oružje s tetivom bili su različito definirani u Zakonu o oružju, na način da je podvodno oružje bilo definirano kao predmeti koji snagom opruge, napete gume ili stlačenog plina

izbacuju osti ili harpun, dok je oružje s tetivom bilo definirano kao lukovi, samostreli i druge naprave koje snagom napete tetive potiskuju strijelu ili drugi projektil (vidi članak 4. i točku 16. članka 5. stavka 1. u stavku 12. ove presude);

– Vlada nije osporila tvrdnju podnositelja zahtjeva da domaći sudovi nisu pregledali njegovu podvodnu pušku ni fotografije te puške (vidi stavak 39. ove presude) kako bi utvrdili koji mehanizam potiskivanja koristi;

– Vlada nije dostavila preslike drugih domaćih presuda u kojima su domaći sudovi smatrali da podvodne puške predstavljaju oružje u smislu Zakona o oružju ili bilo kojeg sličnog pravnog propisa (vidi, *mutatis mutandis*, gore citirani predmet *Dragotoniu i Militaru-Pidhorni*, stavak 43., i *Parmak i Bakir protiv Turske*, br. 22429/07 i 25195/07, stavak 66., 3. prosinca 2019.); i

– na tvrdnju podnositelja zahtjeva (vidi stavak 40. ove presude) da za podvodne puške nije potrebna dozvola, koja je obično bila potrebna za oružje prema Zakonu o oružju, Vlada nije ni odgovorila, a pogotovo je nije osporila.

52. Ti su elementi dovoljni da omoguće Sudu da zaključi da su domaći sudovi *contra legem* te stoga nepredvidljivo tumačili mjerodavne odredbe Zakona o oružju na štetu podnositelja zahtjeva (usporedi, *mutatis mutandis*, *Başkaya i Okçuoğlu protiv Turske* [VV], br. 23536/94 i 24408/94, stavak 42., ECHR 1999-IV).

53. U pogledu tvrdnje Vlade da je podnositelj zahtjeva, ako je imao nedoumica o tome smatraju li se podvodne puške oružjem prema domaćem pravu, trebao obavijestiti vlasti na granici i na taj način spriječiti počinjenje prekršaja (vidi stavak 44. ove presude), Sud ponavlja da nijedna osoba ne bi trebala biti prisiljena nagađati, uz rizik osude, je li njegov ili njezin postupak zabranjen ili biti izložena neopravdano širokoj diskrecijskoj ovlasti vlasti (vidi gore citirani predmet *Žaja*, stavak 105.).

54. Stoga je došlo do povrede članka 7. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 2. PROTOKOLA BR. 7 UZ KONVENCIJU

55. Podnositelj zahtjeva prigovorio je i na temelju članka 13. Konvencije da nije imao na raspolaganju djelotvorno domaće pravno sredstvo za svoje prigovore na temelju Konvencije.

56. Kao gospodar karakterizacije koja se u pravu daje činjenicama predmeta (vidi stavak 14. ove presude), i uzimajući u obzir svoju sudsku praksu (vidi, primjerice, *Gurepka protiv Ukrajine*, br. 61406/00, stavak 51., 6. rujna 2005.), Sud smatra da se ovaj prigovor treba ispitati na temelju članka 2. Protokola br. 7 uz Konvenciju, koji glasi kako slijedi:

„1. Svatko osuđen od suda za kazneno djelo ima pravo od višeg suda tražiti ponovno razmatranje svoje presude ili kazne. Ostvarenje toga prava, kao i razlozi iz kojih se ono može vršiti, uređuju se zakonom

2. Od ovoga prava mogu se zakonom propisati iznimke za lakša kaznena djela, ili u slučajevima kad je nekoj osobi u prvom stupnju suđeno pred najvišim sudom ili ako je osuđena povodom žalbe protiv oslobađajuće presude.“

57. Vlada je tvrdila da je podnositelj zahtjeva za osporavanje osude za predmetni prekršaj na raspolaganju imao žalbu i ustavnu tužbu. On je iskoristio ta pravna sredstva (vidi stavke 8. i 10. ove presude). Visoki prekršajni sud odlučio je o osnovanosti njegove žalbe, a Ustavni sud o osnovanosti njegove ustavne tužbe (vidi stavke 9. i 11. ove presude). Činjenica da ta pravna sredstva nisu rezultirala povoljnim ishodom za podnositelja zahtjeva ne znači da su bila nedjelotvorna.

58. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da su predmetna pravna sredstva bila nedjelotvorna jer njima nisu ispravljene povrede kojima prigovara.

59. Sud napominje da je podnositelj zahtjeva imao na raspolaganju žalbu protiv prvostupanjske presude kojom je proglašen krivim za predmetni prekršaj, te da je žalbu protiv te presude i uložio (vidi stavak 8. ove presude). Visoki prekršajni sud ispitao je osnovanost njegove žalbe te ju je odbio (vidi stavak 9. ove presude). Prema tome, osudu i kaznu podnositelja zahtjeva ponovno je razmotrio viši sud, kako to zahtijeva članak 2. Protokola br. 7. Činjenica da ishod žalbenog postupka nije bio u korist podnositelja zahtjeva ne može se smatrati povredom tog članka. Osim toga, Sud primjećuje da je presudu Višeg prekršajnog suda dalje preispitao Ustavni sud (vidi stavke 9. - 11. ove presude), čime je ojačano pravo podnositelja zahtjeva na sudsko preispitivanje presude.

60. Iz toga proizlazi da je ostatak zahtjeva nedopušten na temelju članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije kao očigledno neosnovan te se stoga mora odbaciti sukladno članku 35. stavku 4. Konvencije.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

61. Člankom 41. Konvencije propisano je:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Šteta

62. Podnositelj zahtjeva potraživao je 3.920,00 hrvatskih kuna (HRK) na ime naknade materijalne štete, koji iznos odgovara novčanoj kazni i troškovima postupka koje mu je naloženo platiti te vrijednosti oduzete podvodne puške (vidi stavke 7. i 24. ove presude). Potraživao je i 9.000,00 eura (EUR) na ime naknade nematerijalne štete.

63. Vlada je osporila potraživanje na ime naknade materijalne štete kao nepotkrijepljeno, a potraživanje na ime naknade nematerijalne štete kao prekomjerno.

64. Sud je utvrdio da je osuda podnositelja zahtjeva za predmetni prekršaj bila u suprotnosti s člankom 7. Konvencije (vidi stavke 52. i 54. ove presude). Stoga postoji dostatna uzročno-posljedična veza između navodne materijalne štete i utvrđene povrede. Sud stoga prihvaća zahtjev podnositelja zahtjeva na ime naknade materijalne štete i dosuđuje mu iznos od 520,00 eura po toj osnovi – koji je jednak iznosu koji je potraživao podnositelj – uvećan za sve poreze koji bi mogli biti obračunati na taj iznos.

65. Sud smatra i da je podnositelj zahtjeva zasigurno pretrpio određenu nematerijalnu štetu. Odlučujući na pravičnoj osnovi, dosuđuje mu iznos od 1.500,00 eura po toj osnovi, uvećan za sve poreze koji bi mogli biti obračunati na taj iznos.

B. Troškovi i izdaci

66. Podnositelj zahtjeva potraživao je i 2.000,00 eura za troškove i izdatke nastale pred Sudom.

67. Vlada je osporila to potraživanje kao nepotkrijepljeno jer podnositelj zahtjeva nije specificirao svoj zahtjev niti je dostavio bilo kakve dokumente kojima ga potkrepljuje.

68. Prema praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo u mjeri u kojoj je dokazano da su oni stvarno nastali i bili potrebni te da je njihova visina razumna. U ovome predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje ima u posjedu i prethodno navedene kriterije, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 1.660,00 eura na ime troškova i izdataka nastalih u postupku pred Sudom, uvećan za sve poreze koji bi mogli biti obračunati podnositelju zahtjeva.

C. Zatezna kamata

69. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrđuje*, da je prigovor na temelju članka 7. Konvencije dopušten, dok je ostatak zahtjeva nedopušten;
2. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 7. Konvencije;
3. *Presuđuje*
  - (a) da tužena država treba isplatiti podnositelju zahtjeva, u roku od tri mjeseca od datuma kada presuda postane konačna u skladu s

PRESUDA PANTALON protiv HRVATSKE

člankom 44. stavkom 2. Konvencije, sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan isplate:

- (i) 520,00 EUR (petsto dvadeset eura) na ime naknade materijalne štete, uvećano za sve poreze koji bi mogli biti obračunati;
  - (ii) 1.500,00 EUR (tisuću petsto eura) na ime naknade nematerijalne štete, uvećano za sve poreze koji bi mogli biti obračunati;
  - (iii) 1.660,00 EUR (tisuću šeststo šezdeset eura) na ime naknade troškova i izdataka, uvećano za sve poreze koji bi mogli biti obračunati podnositelju zahtjeva;
- (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;

4. *Odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja za pravednom naknadom.

Renata Degener
Zamjenica tajnika

Krzysztof Wojtyczek
Predsjednik

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524